

Kristian Tvillings prædiken palmesøndag

Taler

Kristian Tvilling
Sognepræst

Dato

13. april 2025

Sted

Virum Kirke

Omstændigheder

Prædiken er optaget d. 6. marts 2025, men sendt i programmet *Gudstjenesten* på DR1 d. 13. april 2025 svarende til palmesøndag.

Prædikentekst

Matthæusevangeliet kapitel 21, vers 1-9

Salmer

Gør døren høj, gør porten vid
Til himlene rækker din miskundhed, Gud
Hil dig, Frelser og Forsoner

1 Magt larmer.

Fra gammel tid har der været trommer og hornfanfarer, der markerede ankomsten af konger og kejsere. Og i dag forbinder vi præsidenters og andre statslederes ankomst med larmende helikoptere eller bilkorteger med tilhørende politieskorte – med eller uden sirener. Tiden op til, at præsidenten indtager talerstolen, bliver ofte markeret med høj musik, og når han begynder at tale, er stemmen forstærket, så den fylder hele lydbilledet. I mange lande er militærparader også en yndet sport – og så kan vi for alvor tale om larm.

10

Jo, magt larmer – og det er ikke tilfældigt.

15

Når man larmer, fylder man. Og hvis man larmer tilstrækkelig meget, fylder man nærmest alt. Ved at larme fortrænger man alle andres lyd, og gør man det grundigt nok, kan man næsten give sig selv og andre den opfattelse, at man er den eneste, der eksisterer. I hvert fald er man den eneste, der tæller – den eneste, der har en stemme.

20

Den irske 1700-talsfilosof George Berkeley mente, at eksistens afhang af vores oplevende bevidsthed. Lige nu, ville han måske sige, kan jeg ikke se jer, der sidder foran TV-skærmen, og derfor giver det ingen mening, hvis jeg hævder, at I eksisterer. Det vil være en ren og skær antagelse som jeg ikke kan forudsætte har hold i virkeligheden. Noget kan kun siges at eksistere ved at blive oplevet med

25 vores bevidsthed, og det forudsætter sansning. En af hans hovedsætninger lød:
at være er at blive oplevet – eller sanset, kunne man også sige. Det er derfra, det
gamle spørgsmål stammer: Hvis et træ falder i skoven, og ingen er der til at høre
det, laver det så en lyd? Lydens eksistens afhænger af, at den bliver opfattet.

30 Det kan man måske nok grine lidt ad i dag – men ikke desto mindre er det
samme fænomen som magtens larm. For man kunne spørge: Hvis magten ikke
larmer så meget, at den overdøver alt andet – eller i hvert fald så meget, at alle
kan høre den – eksisterer den så? Er den så stadig en reel magt?

35 Magten larmer for at være sikker på sin egen eksistens. Jo mere den larmer, jo
mere fylder den, og jo mere den fylder, jo mere vokser den – i hvert fald i egen
og andres bevidsthed.

40 Derfor kan man også analysere magt ud fra, hvor meget den larmer, og man kan
groft sagt sige, at jo mere den larmer, jo mere optaget er den af sig selv. Derfor er
der også god grund til at være på vagt, når magten begynder at larme *for* meget
og fylde alt. Så kan man nemlig være næsten sikker på, at den kun søger sig selv
og sit eget og næppe bekymrer sig det helt store om dem, den skal regere over.

45 Det er ikke længere magten til at gavne borgerne, men magten til at hævde sig
selv – magten til at få magten til at vokse. Det har vi set mange forfærdelige
eksempler på i historien ...

50 Kort fortalt er kristendommen troen på Kristusbegivenheden, nemlig at den
almægtige Gud lod sig føde og blive et menneske som os, og at det menneske var
den Jesus, som vi møder i evangelierne.

Og hvis magt larmer – ja, så skulle man jo tro, at almagten ville larme helt
kolossalt. Men det er åbenbart lige omvendt, og det er teksten til palmesøndag et
godt eksempel på.

55 Det er ikke sådan, at der ikke er larm i teksten. Det er bare ikke magten, der
larmer. Tværtimod virker teksten nærmest demonstrativ i beskrivelsen af
magtens antilarm.

60 Ikke nok med at Jesus rider ind i Jerusalem på et æsel i stedet for på en hest,
hvilket i sig selv er noget mindre larmende, både konkret og symbolsk – det

beskrives samtidig, hvordan den omkringstående folkemængde breder deres kapper ud foran ham. Den smule lyd, der måtte være, bliver altså yderligere
65 dæmpet. Det lader til, at det er en vigtig pointe, at magten her skal larme så lidt som overhovedet muligt.

Nej, den larm, der optræder i teksten, kommer ikke fra Jesus, men fra folket, der råber for at hylde ham. Selv siger han ikke noget, og det gør han heller ikke, når
70 menneskemængden få dage senere råber ”korsfæst ham”. Jesus repræsenterer en magt, der tilsyneladende er blottet for larm.

Bruger vi larmen som magtanalyse, siger det noget vigtigt om Guds magt.

75 For hvis en larmende magt er en selvcentreret magt, der går mest op i sig selv og sit eget – ja, så må Guds magt jo være det modsatte, og kristendommen bliver på den måde også en magtkritik – eller mere præcist: en omdefinering af, hvad sand magt overhovedet vil sige.

80 Vi forstår umiddelbart magt som muligheden for at få andre til at gøre noget, de ikke ellers ville have gjort – og hvis man *virkelig* vil vise sin magt, kan man endda direkte tvinge folk mod deres vilje og true dem på plads. Det gælder om at fortrænge andres stemme og vilje – enten med mental eller fysisk overlegenhed eller med ren rå militær magt. Den type magt kræver, at man larmer – for det
85 eneste, den ikke kan tale, er at blive overset og overhørt.

Anderledes er det med Guds magt, den sande magt. Guds magt er kærlighedens magt, og den taler tilsyneladende både at blive overset og overhørt, uden at den bliver mindre af den grund.

90

Men hvis vi hverken hører eller ser Guds magt, er det så ikke bare en påstand, at den overhovedet findes?

Jo, det er det – men det er en påstand med hold i virkeligheden. For vi *kender* jo
95 godt kærlighedens magt, og i virkeligheden *ved* vi også godt, at den er større end selv de største stormagters magt. Vi bliver bare af og til blinde for det, fordi den menneskelige magt larmer så ustyrligt.

Det er det, Brorson formulerer så elegant i salmen Op, al den ting, som Gud har
100 gjort, hvor han om Gud siger: ”Det mindste, han har skabt, er stort, og kan hans

magt bevise”. Og han fortsætter: ”Gik alle konger frem på rad i deres magt og vælde, de mægted ej det mindste blad at sætte på en nælde”.

- 105 Det kan godt være, at en nælde kan virke ligegyldig og undseelig – men alverdens ledeses samlede magt er ikke stærk nok til at skabe den. Det kræver en magt af en helt anden kaliber – *selvom* det ikke er en larmende magt.

- 110 Indtoget i Jerusalem palmesøndag bliver i sin beskrivelse af magtens manglende larm et billede på, hvordan selve magtbegrebet bliver omdefinert i Kristus-begivenheden. I stedet får vi i Jesus et billede af den sande magt, og det billede må vi bruge realistisk til at vurdere vores egen og andres magt.

- 115 Det kan fx nok være, at jeg kan forsøge at larme op, hævde mig og møve mig frem og opnå status, en fed pensionsordning og en god position i tilværelsen – men det er for intet at regne i forhold til alt det, jeg der *ikke* står i min magt.

- 120 Jeg kan ikke beslutte mig for at være elsket. Jeg kan ikke beslutte mig for, at min kone aldrig skal forlade mig, at mine børn får et lykkeligt liv eller at mine venner ikke skal dø fra mig. Og alligevel er det nogenlunde det eneste, der virkelig betyder noget, og ingen menneskelig magt vil nogensinde kunne lave om på det.

- 125 Kristendommen må ikke blive politisk, hører man ofte. Og det kan der på sin vis være noget om – men den kan nu også blive *for lidt* politisk. Det bør nemlig altid være legitimt at måle ikke bare sin egen, men enhver magt med kristendommens indbyggede magtkritik.

- 130 Larmer magten så meget, at den fylder alt? Undertrykker den andres stemmer og meninger? Truer den sig til tilslutning eller tavshed? Søger den sig selv og sin egen vinding? Ja, så kan den i hvert fald ikke påberåbe sig at have noget med kristendommen at gøre.

- 135 Sand magt larmer ikke – den lytter, og den får andre til at fylde. Den søger ikke sit eget, men det, der ligger uden for den selv. Den prøver ikke at puste sig op, men at få andre til at vokse.

Sand magt er kærlighedens magt. Det er magten til at tjene andre uden tanke på sig selv.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

Kildetype

Digitalt manuskript

145

Tags

Første tekstrække, Palmesøndag, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/kristian-tvillings-praediken-palmesondag>

150

155

160

165

170

175